

HYLDEST TIL EN ENER

I Det grønlandske Selskab hyltede hofchefen, ambassadør Ebbe Munck ved selskabets sidste møde før jul selskabets æresformand, kaptajn Ejnar Mikkelsen, der i december fyldte 90 år. Ebbe Munck, engang »kaptajnens skibsdreng«, pegede på Ejnar Mikkelsen som mennesket, der på mange måder rigtigt har påvirket udviklingen i det lille danske samfund.

Det er en kærdommen lejlighed til at gøre honnør for et mandfolk, for sømanden, polarforskeren og mennesket *Ejnar Mikkelsen*.

Hans gerning er stor og inspirerende, og han har krav på at blive vurderet som noget højest ualmindeligt, noget sjældent, noget, der ikke rigtigt findes mere, i hvert fald ikke helt på samme måde: lidt af en drømmer måske, men en dristig drømmer, et menneske, der helt har forstået at leve sit liv modigt og med indhold.

I rækken af danske polarforskere har Ejnar Mikkelsen helt sit eget fysiognomi. Det er *Knud Rasmussen*, der engang har gjort opmærksom herpå, og ved nærmere eftertanke er det meget påfaldende for os andre. Han er gået sine *egne* veje i alt, hvad han har foretaget sig, som søfaren, som rejsende, som grønlandsforsker, som skribent og pioner.

Mest kendt er han naturligvis som grønlandsforsker, men faktisk har han været med til på rigtig måde at påvirke udviklingen i vort lille samfund på mange måder. Han tilhører ingen kreds – han har virkelig sit eget ansigt. Han er ikke som forsker hjulpet på vej af universitetet eller rekrutteret fra Den kongelige danske Marine som mange af vore andre grønlandsforskere. Han har ganske simpelt skabt sig selv. En sådan skæbne hører ikke mere til dagens orden.

Nem har han selvfølgelig ikke været – det ligger i sagens natur. Nogle ordentlige livtag har han taget med myndighederne og den skeptiske sagkundskab, men kun sjældent har han trukket det korteste strå, og de fleste må i dag erkende, at manden har haft ret!

Da Ejnar Mikkelsen fødtes for 90 år siden, havde Angmagssalik-eskimoerne endnu ikke haft besøg af hvide mænd, og Kap York-eskimoerne levede så temmelig uberørt af kulturens velsignelser. Vel var han for ung og kom en postgang for sent til at sidde i båd med *Gustav Holm* og *Johan Petersen*, men som *Egil Knuth* har skrevet, havde han ynglingeårene bag sig ved århundredskiftet og kunne trække en proper åre langs ukendte kyststrækninger fra Angmagssaliks Kap Dan til Scoresbysunds Kap Brewster, fra Kap Bismarck i Nordøstgrønland til Kap Bridgman i Pearyland, alt i alt omtrent halvdelen af Grønlands omkreds. I hans livstid er billedet af Grønland, som Erik den Røde og nordboerne kendte det, vokset til sin dobbelte størrelse, og hans uro-

lige ånd har om ikke hele skylden deri, så dog været utrættelig medvirkende dertil. Han koloniserede, som *Erik den Røde* havde gjort det, på trods af al skepsis og al modstand. Takket være hans forudseenhed er vort billede af det beboede Grønland vokset med 7–800 km. Det kostede tro og kamp, men han havde troen og vandt kampen.

Og da kampen var vundet, vendte han sig, ligesom Fridtjof Nansen, fra det eksplorative til det humanitære arbejde: østgrønlændernes vé og vel blev målet for hans stræben, nemlig at føre den lille overlevende stamme så skånsomt som muligt fra primitive kår til en værdig, civiliseret levestandard. Han tog sig af de gamle og børnene og de syge, af erhvervet, boligforholdene og beklædningen. For dette vil østgrønlænderne huske ham til sene tider, og hans bestræbelser for at give dem deres gamle land tilbage i Scoresbysund blev et tungtvejende argument for Danmarks besiddelsesret til Grønland, da sagen blev ført ved den internationale domstol i Haag.

Ejnar Mikkelsen har alt for stort et indhold i livet til at søge popularitet, men berømt er han. Meget mere berømt end de fleste landsmænd gør sig forestilling om. Endnu længe inden han passerede sit livs højdelinje, var han en af de mest kendte nulevende danskere i udlandet. Overalt i verden, hvor man interesserer sig for de store geografiske opdagelser, er Mikkelsen i dag »the Grand Old Man« inden for dansk polarforskning, og hans hovedværk »Lost in the Arctic«, der nu som omredigeret livserindring er kommet i ny udgave, er af briterne blevet fremhævet som »one of the epics of polar travels«, og er der nogen, der virkelig har forstand på arktiske og antarktiske præstationer, så er det briterne.

Fra en ungdommelig ærgerrighed og en uimodståelig udlængsel med ønske om at fastholde Danmarks navn i polarforskningens kapløb blev hans indsats af stor national og praktisk betydning og på mange områder til uvurderlig hjælp og støtte for videnskaben. Hvilket Københavns Universitet har anerkendt ved at gøre ham til æresdoktor.

Ejnar Mikkelsen har hele tiden troet på, hvad han havde med at gøre. Derfor kunne han blive gal i hovedet og overbærende mild næsten på samme gang. Han har troet på, at tvivlen kunne overvindes. Når et samfund gribes af tvivl, når den snigende sygdom, der hedder skepsis, får os til at vige tilbage for sagens rimelige risiko, er der noget galt med organismens kernehus. Det er denne tvivl, det er denne sygdom, en mand som Mikkelsen altid har været på vagt overfor. Dette er bl. a. hans historiske fortjeneste. Det sunde livssyn: at livet skal leves med mod og med indhold.

(Fra *Berlingske Tidende*).